

Naročnina za Ljubljansko pokrajino: letno 100 lir (za inozemstvo 110 lir), za 1/2 leta 50 lir, za 1/4 leta 25 lir, mesečno 8 lir. Tedenska izdaja letno 50 lir. Plačila in toži se v Ljubljani.

Uredništvo: Ljubljana Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.963.

Casopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Izha a vsak torek in petek

Liubliana, petek 31. marca 1944

Preis - Cena L 0'80

Tri naredbe Vrhovnega komisarja

Vrhovni komisar v operacijski coni Jadransko Primorje Gauleiter Rainer je izdal naslednje tri naredbe, ki jih je objavil tudi »Službeni list« šefa pokrajinske uprave v Ljubljani z dne 29. III.

Naredba proti navijanju cen

Da se zagotovi preskrba delovnega ljudstva predvsem z blagom, potrebnim za življenje in prepreči navijanje cen, odrejam na podstavu danih mi pooblastil sledeče:

Clen 1. — Življenjskim potrebščinam določajo cene komisarji za cene, ki jih imenujem jaz. Vsako neposredno ali posredno zvišanje teh cen je prepovedano.

Clen 2. — Cene drugemu blagu in za storitve morajo ustrezati načelom vojnega gospodarstva.

Načela vojnega gospodarstva krši n. pr.

1. oderuh;
2. kdor posega, ne da bi bil iz narodnogospodarskih ali vojnogospodarskih razlogov upravičen, v prehajanje blaga od proizvajalca na potrošnika in blago s tem podrajuje;
3. kdor blago neupravičeno zadržuje ali odklanja prodajo.

Clen 3. — Določbe o cenah, ki jih je izdala italijanska vlada pred 6. decembrom 1943, ostanejo v veljavi, kolikor ne nasprotujejo predpisom, ki sem jih izdal.

Clen 4. — Prepovedano je vsako dejanje, s katerim bi se kdo posredno ali neposredno izognil ali naj bi se izognil določbam te naredbe.

Clen 5. — Kršitve določb te naredbe se kaznujejo po zadevnih predpisih.

Trst dne 1. marca 1944.

Naredba o povečanem pridelovanju oljnih rastlin

Na podstavu danih mi pooblastil odrejam:

Clen 1. — Vsi posestniki kmetijsko izkoriščanih zemljišč so v okviru pridelovalnega načrta dolžni pridelovati oljne rastline in njih semena oddajati.

Clen 2. — Načrt za pridelovanje oljnih rastlin objavi prefekt po zaslusanju pokrajinskega kmetijskega inspektorata.

Clen 3. — Kmetovalci, ki docela izpolnijo svojo dolžnost pridelovanja in oddaje, lahko dobe nagrade.

Clen 4. — Kdor dolžnosti pridelovanja in oddaje ne zadosti ali neupravičeno skuša dobiti nagrado, se kaznuje v denarju in na prostosti.

Trst dne 1. marca 1944.

Naredba o omejitvi prometa z nepremičninami v Ljubljanski pokrajini

Na podstavu danih mi pooblastil odrejam:

Clen 1. — Za veljavnost pravnih poslov med živimi, s katerimi naj se spremeni lastništvo na nepremičninah, ležečih v Ljubljanski pokrajini, je potrebna odobritev šefa pokrajinske uprave.

Clen 2. — Ta naredba stopi v veljavo z vzratno močjo od dne 1. februarja 1944. Velja tudi za prej sklenjene odsvojitvene pogodbe, če predlog za prenos lastniške pravice ni prispel najkasneje do vstetega 31. januarja 1944 pristojnemu zemljiškoknjižnemu sodišču.

Trst dne 11. marca 1944.

Ureditev cen v Jadranskem Primorju

Z imenovanjem komisarja za cene se je ustvarila v Jadranskem Primorju podlaga za ureditev cen. Po katerih načelih in po kakšnih načrtih se namerava to izvesti, o tem poroča Helmut Bötcher v »Deutsche Adria-Zeitung« naslednje:

Naloge komisarja za cene

Vrhovni komisar za Jadransko Primorje je izdal 1. marca naredbo proti navijanju cen, s katero se odreja, da določijo cene za življenjske potrebščine komisar za cene in da se te cene ne smejo prekoračiti niti posredno niti neposredno. Naredba nadalje določa, da se morajo tudi cene za ostalo blago in za storitve prilagoditi načelom vojnega zavezanega gospodarstva. Naredba končno napoveduje neupravičenemu zadrževanju blaga in storitev ter črni borzi najostrejši boj.

Kmalu nato je imenoval Vrhovni komisar dr. Rudolfa Islerja za komisarja za cene v petih pokrajinah Jadranskega Primorja (Trst, Videm, Gorica, Reka in Istra), za državnega komisarja za pobijanje črne borze pa SS-Sturmabführerja Fritza Mölbinga. Dne 23. marca je Vrhovni komisar uvedel dr. Islerja na njegovo mesto in mu podal načela, po katerem se naj ravna delovanje komisarja za cene.

Načelne smernice

Glavna naloga komisarja za cene je, da uvede v sodelovanju z drž. komisarjem za zatiranje črne borze z ureditvijo cen red v gospodarski sestav Jadranskega Primorja, da dobe široki sloji delavcev in kmetov to, kar jim pripada in kar morejo po pravici pričakovati od državnega vodstva. Potem bodo razni pojavi propadanja kakor dobičkarstvo, verižništvo, stavke in komunistične ideje same od sebe izginile.

Zlasti pa se mora zanimati komisar za cene za stvari, ki najbolj živo zanimajo široke ljudske sloje, kakor živila, oblačila in potrebščine za gospodinjstvo. Pri določevanju cen za te predmete se je treba ozirati na posebne krajevne pogoje in če bi tu veljali dejansko že zastareli zakoni, potem gre v vsakem primeru zdravemu človeškemu razumu prednost.

Glede prehrane bo treba gledati na to, da se vzpodbudi kmetijstvo Primorja k najvišjim možnim storitvam. Kjer sedanje cene ne krijejo proizvodnih stroškov, se mora uvesti državna pomožna akcija, da dobi tako kmetovalec pravično ceno in da se potrošniku živila ne podraže.

Z doplačilnim sistemom za živilske cene se je v tem pogledu že napravil začetek. Glede mlečnega gospodarstva se proučuje podoben načrt in morda se bo uvedel premijski sistem. Večja gojitelj oljk in murv se že z denarnimi in materialnimi podporami pospešuje. Na drugi strani se namerava kmetovalec ko tudi drugemu prebivalstvu dobavljati potrebščine za gospodinjstvo in za gospodarstvo po ugodnih cenah. V kolikor se ti predmeti proizvajajo industrijsko, se nudi komisarju za cene skoraj še neobdelano delavno polje, ki pa bo ravno zaradi tega posebno hvaležno. Pri analizi tovarniških cen se more dostikrat ugotoviti, da vsebujejo cene tudi

stroške, ki se v nobenem primeru ne bi smeli vračunati.

Tudi nakopičenje rezerv se ne more odobravati. Podjetja bi narobe morala vse rezerve porabiti za pocenitev fabrikatov in če to ne bi zadostovalo, načeti tudi substanco. Popolnoma neupravičeno je, da hočejo nekatera podjetja iziti iz vojne z rezervami, da bi takoj po sklenitvi miru imeli sredstva za potlačitev konkurence. Tudi delavec nima nikakih rezerv, temveč večinoma samo eno obleko in par čevljev, ki pa so dostikrat tudi potrebni popravila. Mirovne načrte treba odgoditi za mirno dobo. Sedaj pa morajo industrijska podjetja zastaviti vsa svoja sredstva za vojno in njih vojnogospodarski donesek za zboljšanje položaja širokih ljudskih množic se mora na vsak način povečati. K temu spada tudi oddaja blaga njihovim delavcem po nižjih cenah in oskrba konsumnih prodajal z blagom po znižanih cenah.

V kolikor Jadransko Primorje za oskrbo njegovega prebivalstva ne bi zadostovalo, naj se uvozijo živila in potrebni predmeti iz ostalega italijanskega prostora. Tudi pri tem bodo nastale za komisarja za cene važne naloge. Paziti mora na to, da se zaradi uvoženega blaga struktura cen v Primorju ne razmaje. Zato bo moral biti v ozki zvezi z uradi za cene izven Jadranskega Primorja, zavedajoč se, da je operacijska cona z ostalo Italijo prav tako gospodarsko povezana ko prej. Če pa prizadevanja za vskladenje z italijanskimi cenami ne bi imela nikakega uspeha, potem bi se morali odrediti posebni ukrepi, brez ozira na to, če bi bile potrebne dotacije ali drugi ukrepi. Ohranitev strukture cen v operacijski coni bi takšno suvereno postopanje na vsak način opravičilo.

S takšnim postopanjem komisar za cene pri mnogih ljudeh ne bo popularen. Toda to bi mu moralo biti popolnoma vseeno. Od komisarja za cene se more zahtevati le, da je priljubljen pri delovnem ljudstvu. Če se bo v nekaj mesecih pokazalo, da gre temu prebivalstvu brez zvišanja cen bolje, tedaj je komisar za cene vsekakor na pravi poti.

Na podlagi teh obveznih smernic je prevzel dr. Isler svoje mesto ter je navedel zastopnikom tiska kako misli prirediti svoje delo.

Prvi načrti

Dr. Isler je poudaril, da bo njegova delavnost v prvi vrsti v določanju cen, ne pa v njih nadziranju. Za nadziranje so pristojni predvsem prefekti in uradi za kontrolo cen v posameznih pokrajinah. Seveda pa se bo tudi on zanimal, kako učinkujejo od njega določene cene v praksi, da dobi tako podlago za kasnejše ukrepe.

Dosedaj s kontrolo cen poverjeni uradi bodo poslovali še nadalje. Njih predlogi kakor tudi pred-

logi gospodarskih samoupravnih teles se bodo pri določanju cen uporabili. Komisar za cene ne bo stremel za tem, da bi bile cene v vseh petih okrajih pokrajine njegovega območja enake, temveč bo upošteval posebne pogoje vsake pokrajine. Tako n. pr. ne bo zahteval, da je mlečna cena na Reki ista ko v Vidmu. To bi privedlo do nepravilnosti, ker je Videmska pokrajina produkcijska, Reška pa konsumna. Mleko, ki pride iz Vidma na Reko, mora biti nujno zaradi transportnih stroškov dražje ko v Vidmu. Pač pa bo treba paziti na to, da se v posredovalni trgovini ne zaračunajo k transportnim stroškom še posebni dodatki, kar bi pomenilo neupravičen dobiček. Komisar za cene mora gledati na to, da je višina dobička v vseh petih pokrajinah enaka, kakor pri mleku, tako pri moki in iz nje izdelanega blaga.

Ugotovitev elementov stroškov pri posameznih cenah bo dala prebivalstvu možnost, da samo izračuna, če je od njega plačana cena upravičena. Zato se nameravajo cene in njih sestava objaviti v listih.

Z imenovanjem komisarja za cene ne sme nastati zmotno mnenje, da se bodo sedaj cene povsod znižale. Iz analize cen in njihovih sestavnih elementov se bo gotovo v nekaterih primerih ugotovilo, da

je cena neupravičena in se zato znižala. More pa nastopiti tudi obratni primer, da so nekatere cene prenizke, kakor n. pr. cene za živino, ki jo oddaja kmetovalec. V tem primeru bi se morala cena zvišati, vedno pa se bodo našla pota, da to ne bo občutil potrošnik.

Poleg proučitve elementov cen, se bo včasih tudi proučila cena sama. To velja zlasti za predmete, ki se uvozijo v trgovini v pokrajino.

Da se bo pravično tudi proti trgovcem, ki potrebno blago uvozijo od zunaj, se naj z zavarovalnimi premijami posebne blagajne za riziko nevarnostnih elementov transporta tako razdele, da ne bo samo trgovina obremenjena in da tudi delavcu ne bo treba plačati pretirane cene.

Kjer so bile cene že določene, kakor za živila, bo mogel komisar za cene te takoj pregledati. Kjer pa še ni nikakih veljavnih cen, kakor pri potrebnih predmetih za gospodinjstvo in gospodarske obrate — od kuhinjske lonca do mlatilnega stroja — bo treba najprej opraviti veliko dela, da se doseže tudi tu red. To polje delavnosti bo delalo komisarju za cene bistveno večje skrbi, posebno če se napravijo tudi analize cen, ki jih je zahteval vrhovni komisar v sektorju industrijske kalkulacije.

Kako se bodo ti načrti izkazali v praktičnem življenju, se bo videlo v bližnjih mesecih. Upamo, da bomo tedaj mogli dati svojim bralcem nov pregled v njih orientaciji.

Nezadostni pogodbovalni načrt v Romuniji

Nedavno je predaval direktor romunskega dnevnika »Universul« Stelian Popescu v Kmetijski akademiji v Bukarešti o gozdnem gospodarstvu Romunije. Med drugim je poudarjal, da se dosedaj v romunskem gozdnem gospodarstvu ni izvedel zadovoljiv pogodbovalni načrt. V drugih deželah, kjer sta gozdna znanost in gojitev gozda že bolj starega datuma ko v Romuniji, so že davno spoznali veliki pomen ohranitve gozda za klimo in za preprečenje naravnih katastrof. Zato so preveliko sečnjo ustavili. Tudi Romunija je dobila tozadevni zakon, toda zelo pozno, poleg tega pa se ta zakon tudi ne uveljavlja s potrebnim pritiskom.

V Romuniji je bilo leta 1920. 6.542.000 ha gozda, od česar je odpadlo 55 odstotkov na staro Romunijo, ostanek pa na nove province. V letih 1919. do 1931. je Romunija skupno izvozila 21 milijonov ton raznega lesa v vrednosti 55 milijard lejev, kar pomeni 16 odstotkov vrednosti celotnega romunskega izvoza. Od tega je bilo 10 milijonov ton lesa za kurivo, 9,3 milijona ton mehkega rezanega lesa in ostanek rezanega materiala od bukve, hrasta in drugega lesa.

Do leta 1939. se je nadaljevalo s prevelikim izkoriščanjem gozda in ena sedmina gozdov se je iztrebila zaradi občinskih pašnikov.

V l. 1942. je izvozila Romunija 120.000 m³ iglastega lesa in 60.000 kubičnih metrov lesa listovcev. Poleg tega se je v deželi sami porabilo 12,6 milijona m³ lesa. Ta količina je bila za več ko 50 odstotkov previsoka.

Direktor Popescu je zato mnenja, da bi se morale cene lesa zvišati, da bi se tako preprečile prevelike sečnje. K temu pa je treba pripomniti — dostavlja »Internationaler Holzmarkt« — da uče izkušnje, da visoke cene še nikdar niso lesne proizvodnje zmanjšale, temveč ravno nasprotno, jo še povečale. Samo prenizke cene so zaradi nerentabilnosti potisnile navzdol lesno proizvodnjo, visoke cene pa imajo za posledico, da je sečnja celo v bolj oddaljenih gozdovih rentabilna. Tako visokih cen, da jih nihče ne bi mogel plačati, pa najbrže tudi predavatelj sam ne more zagovarjati.

Poziv trgovcem z modnim blagom

Sindikata trgovcev z modnim in galanterijskim blagom poziva vse trgovce, da mu čimprej javijo število neizrabljenih bonov-nabavnic (z navedbo števila točk) za naslednje predmete:

- pletenine,
- nogavice,
- konfektirano perilo.

Oni trgovci, ki v lastni režiji izdelujejo perilo ali ga dajo izdelovati izven svojih obratov, naj sporoče to sindikatu z navedbo količin (v kg) zaradi eventualne delitve potrebnega blaga. Prijave je treba vložiti najkasneje do 3. aprila t. l. Poznejše prijave ne bodo upoštewane.

OKVIRI * UMETNINE
GOSPOSVETSKA 3
GALERIJA „OBERSNEL“

Denarništvo in zavarovalništvo

Terjatve iz klirinških računov

pri bivši Narodni banki v Beogradu iz neizvršenih dobav iz inozemstva.

Pokrajinska uprava je pozvala Združenje industrijev in obrtnikov, da ji nujno predloži podatke o terjatvah naših podjetij iz klirinških računov pri bivši Narodni banki v Beogradu. Zlasti se oblasti zanima za terjatve iz plačil za neizvršene dobave iz inozemstva.

Z ozirom na navedeno vabimo vsa prizadeta podjetja, da Združenju nujno sporoče sledeče:

1. naslov tukajšnje tvrdke, ki želijo imeti povračilo vplačanega denarnega zneska;
2. znesek terjatve;
3. datum vplačila pri Narodni banki;
4. označba klirinškega računa;
5. v korist katere tvrdke se je vplačilo izvršilo;
6. če in kdaj je bila terjatev odkazana ISTACAMBI, Roma.

Zavarovalnica »Dunav« v Zagrebu namerava zvišati svojo delniško glavnico od 2,5 na 6 milijonov kun.

V Dalmaciji je bila odrejena likvidacija vseh podružnic italijanskih bank. Upniki teh zavodov morajo prijaviti svoje terjatve v enem mesecu. Imenovani so tudi že bili likvidatorji, ki naj izvedejo likvidacijo podružnic. Podružnica Pradedione je že začela poslovati in enako tudi podružnice drugih hrvaških bank.

V francoskih hranilnicah je bilo v letu 1943. za 14 milijard frankov več hranilnih vlog vloženih ko dvignjenih.

Španska vlada je izdala naredbo, da morajo imeti zavarovalnice najmanj 5 milijonov pezeta kapitala, le zavarovalnice proti točji in nezgodam smejo imeti samo 3 milijone pezeta.

Angleška banka, ki je dobila že večkrat dovoljenje, da sme zvišati obrok bankovcev za 50 milijonov funtov (na leto je povprečno zvišala obrok za 150 milijonov funtov), namerava sedaj zaprositi za dovoljenje, da sme obrok zvišati za 300 milijonov funtov.

Ribištvo v Turčiji

Turška vlada pripravlja nove odredbe in predpise za ribolov, ki imajo predvsem ta namen, da se zaščitijo nekatere vrste rib. Eksplozije min blizu turške obale so uničile mnogo ribjega zaroda in potrebno je, da se ribolov ponekod začasno opusti, drugod pa rajonira. Zaradi minskih eksplozij v Črnem morju je začelo primanjko vati jesetrovine in nekaj velika turška proizvodnja kaviara je zdaj zelo pičila. V mirni dobi je bil letni plen turških ribičev približno 30 milijonov kg rib, izvozili pa so od tega najmanj polovico. Po večini so izvažali posušene in nasoljene ribe. Velika odjemalca rib iz Turčije sta bila tudi Grčija in Italija. Pri izvozu so imele visoko ceno nekatere redke vrste rib iz Črnega morja.

V Turčiji je mnogo tovarn za konzerviranje rib. Te tovarne so med vojno svoje obrate povečale, ker je izvoz rib zaradi vojnih ovir močno skrčen.

Zelo povečana gojitev bombaža v Španiji

Šef-inženir španskega Zavoda za pospeševanje proizvodnje tkanin je izjavil, da je Španija od l. 1924. neprestano stopnjevala svojo proizvodnjo bombaža. Od 1200 bal v l. 1924. je narasla proizvodnja na 20.000 bal v lanskem letu. Z bombažem zasajena površina je znašala 6000 ha, v kratkem času pa se bo povečala na 100.000 ha. Uspešno izvedena akcija za zboljšanje kakovosti bombaža, je dala v mnogih provincah že izredno ugodne rezultate, da se more tako pridobljeni bombaž meriti za najboljšim bombažem na svetu. Španija bi mogla proizvesti šestkrat toliko bombaža ko dosedaj, kar bi z istočasno naraslo proizvodnjo umetnih tkanin moglo popolnoma pokriti domačo potrebo po tekstilnem blagu.

Mezdni sporazum za nameščence

Mezdni sporazum o izvršitvi naredbi Vrhovnega komisarja na operacijskem ozemlju »Jadransko primorje« o začasni ureditvi mezd in plač v zasebnem gospodarstvu z dne 4. decembra 1943 za

trgovske pomočnike in komercialne ter tehnične nameščence.

Dne 11. marca 1944 sta sklenili v Ljubljani Pokrajinska zveza delodajalcev Ljubljanske pokrajine in Pokrajinska delavska zveza Ljubljanske pokrajine v izvršitev naredbi Vrhovnega komisarja na operacijskem ozemlju »Jadransko primorje« o začasni ureditvi mezd in plač v zasebnem gospodarstvu z dne 4. decembra 1943, da predložita Vrhovnemu komisarju v smislu čl. 1. gornje naredbi v poriditev naslednji

mezdni sporazum.

Člen 1. — 1. Čiste mesečne plače, ki so jih v septembru 1943 dejansko prejeli trgovski pomočniki ter komercialni ter tehnični nameščenci, se zvišajo z veljavnostjo od 1. februarja 1944 dalje za 30%, maksimalno pa za L. 500.

2. V podlago za zvišanje plač se vračunajo le družinske doklade, ki jih plačujejo zavodi, ne pa tudi družinske doklade, ki jih prejema nameščenci od Blagajne za izplačevanje družinskih doklad.

Člen 2. — Delojemalcem, ki so že bili v poklicu zaposleni več kakor eno leto in so stari najmanj 20 let, so zajamčene sledeče minimalne čiste mesečne plače:

	Lir
a) trg. pomočnikom	900.—
b) komercialnim in tehničnim uradnikom	1000.—

Člen 3. — V povišek čistih plač smejo podjetja vračunati vsa redna zvišanja, priznana nameščencem od 1. avgusta 1943 dalje. Ne vračunajo se pa redna napredovanja po pragmatiki.

Člen 4. — 1. Delodajalci, ki hočejo po lastnem preudarku zvišati plače nameščencem tudi čez v sporazumu določenega maksimalnega

zneska, to lahko store, vendar pa to zvišanje ne sme presegati 30%.
2. O nameranih poviških plačah po tem členu pa morajo predhodno obvestiti Pokrajinsko zvezo delodajalcev, da zavzame stališče po zaslišanju Pokrajinske delavske zveze.

Člen 5. — Ta mezdni sporazum velja:

1. Samo za one nameščence, ki opravljajo službo, ne pa za priprte in internirane;
2. za podjetja v likvidaciji;
3. za slovensko osebje v italijanskih zavodih, če tudi niso člani združenja in ne glede na to, ali se prejšnje pogodbe nanašajo nanje ali ne;
4. samo za notranje nameščence zavarovalnih zavodov.

Člen 6. — 1. Ta mezdni sporazum ne velja:

1. za podjetja, ki so radi vojnih razmer bila tako prizadeta, da bi jim izpolnitev pogodbenih določil povzročala nepremagljive težave. V spornih primerih odloča dokončno predsednik Pokrajinske zveze delodajalcev po zaslišanju prizadetih delodajalskih in delojemalskih sindikatov.
2. Za nameščence, ki so vstopili v službo po 30. septembru 1943.
3. Za nameščence, ki izstopijo ali so odpušteni iz službe pred dnevom podpisa sporazuma.
4. Za nameščence, za katere teče odpovedni rok v času uveljavitve meznega sporazuma.
5. Za praktikante z manj kakor 6 mesecev službe in za volonterje.
6. Za kurjače, vratarje, nočne čuvaje, snažilke in slično osebje.

Člen 7. — Ta povišek je smatrati kot »začasno vojno doklado« ki ni upoštevana za odmero pokojnine pri njih zavodih, ki imajo svoj lastni pokojninski sklad.

Ljubljana, dne 11. marca 1944
Pokrajinska zveza delodajalcev Ljubljanske pokrajine
Potočnik l. r. Dr. Slokar l. r.
Pokrajinska delavska zveza Dr. Alujevič l. r. Filip Uratnik l. r.

Razprave o pridelovanju pšenice na Madžarskem

V madžarskem gospodarskem tisku se v zadnjem času precej razpravlja o pridelovanju pšenice v bodočnosti in pojavljajo se predlogi za in proti omejitvi proizvodnje pšenice, čeprav Madžarska zdaj nima nobenih težav pri uporabi in vnovčevanju svojega žitnega pridelka. Take težave pa so bile v mirni dobi in nekateri menijo, da bi utegnile nastati tudi po sedanjih vojni. Po žetvi l. 1939. je znašal presežek pšenice 8 milijonov stotov, z ostankom presežka iz prejšnjega leta pa 10 milijonov stotov in doplačila države pri izvozu teh količin so dosegla približno 100 milijonov pengö.

Proizvodnje pšenice pa niso smeli omejiti, ker brez izvoza pšenice Madžarska ne bi mogla dobiti važnih surovin in industrijskih izdelkov. Dve tretjini Madžarske proizvodnje pšenice pridelata na malo posest z manjšim hektarskim pridelkom. Razlika pri pridelku na velikih in malih kmetijah je povprečno 2 stota pri oralu in zato so nekateri predlagali rešitev problema pšenice na ta način, naj bi se pšenica pridelovala samo na kmetijah, ki obsegajo nad 100 oralov, dočim naj bi se male kmetije preuredile za pridelovanje sadja in sočivja. Po drugem predlogu naj bi se kulture pšenice v vsej deželi reducirale za tri osmine in sledili so različni predlogi o uporabi te redukcije za druge vrste kmetijske proizvodnje. Eni so predlagali krmo za živino, drugi povečano pridelovanje graha itd.,

razpravljali pa so tudi o tem, ali naj se izvažajo predvsem žito ali pa moka.

Te debate, ki jih je prekinila vojna, se zdaj v mislih na povojno dobo nadaljujejo in obnavljajo. »Südsüd-Echo« pa meni, da so razprave in pobude predvsem teoretične, dočim gre praktično življenje svojo pot ter kaže tudi intenzivnejše izkoriščanje žitnih kultur. Do tega je prišlo že takrat, ko je industrija prevzela od kmetijstva precej delovnih moči in so morali priti stroji v kmetijstvu do večjega pomena. Mehanizacija vsega madžarskega kmetijstva je v najboljšem razvoju, ki ga samo začasno ovira pomanjkanje strojev in orodja, dobro pa se razvija tudi sadjarstvo in vrtnarstvo. Mehanizacija in sadjarstvo kažeta največji napredek na velikih kmetijah, mala posest pa se vedno bolj zavzema za živinorejo, iz česar se da sklepati, da se bo tudi po vojni vsa kmetijska proizvodnja skladno razvijala in izpopolnjevala.

že v 24 urah barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manjete. Pere, suši, menga in lika domače perilo
tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6, Šelenburgova 3
Telefon št. 22-72.

Trgovinski register Gospodarske vesti

Spremembe in dodatki:

Prehranjevalni zavod Visokega komisariata za Ljubljansko pokrajino v Ljubljani. Vpiše se novi podpredsednik dr. Eiletz Leopold, bivši okrajni podnačelnik in uradnik Prevoda in Ljubljani.

»Intra« družba z o. z. za proizvodnjo in razpečevanje gradbenih potrebščin v Ljubljani. Izbrise se dosedanji poslovodja Jerebič Franc, vpiše pa novi poslovodja Jenko Karl v Ljubljani.

Iz združnega registra

Pri Zadrugi čebelic r. z. z o. j. v Ljubljani se izbrise član upravnega odbora Soklič Tone, vpiše pa se novi član upravnega odbora Jarec Vladimir, stavec v Ljubljani.

Na skupščini Zadrugne kleti v Ljubljani so se spremenila združna pravila in znaša odslej poslovni delež 3000 lir.

Občni zbori

Kmetska posejilnica ljubljanske okolice v Ljubljani, zadruga z n. j. ima LX. redno skupščino 12. aprila ob 9.30 v posvetovalnici v Ljubljani, Dalmatinova ulica 1/1. Če skupščina ob napovedani uri ne bi bila sklepna, bo čez pol ure druga na istem mestu in z istim dnevnim redom ter bo sklepala veljavno ne glede na število navzočih združnikov. Letni sklepni računi so v posvetovalnici zadruga članom razgrnjeni na vpogled.

Bencin in petrolej za obrtnike

Obrtniki, ki prejema pri Gospodarskem pokrajinskem svetu bone za bencin in petrolej kot pomožno sredstvo brez posebne pismene prošnje na podlagi seznamov, se opozarjajo, da morejo meseca aprila dvigniti bone po strokah in imenskih začetnih črkah v naslednjih dneh: mizarji: A—O 1. aprila, P—Ž 3. aprila, slikarji in pleskarji: 4. aprila, urarji, torbarji in knjigovezi: 5. aprila, mehaniki: 6. aprila, kleparji in ključavničarji: 7. aprila, elektrotehniki in steklarji: 8. aprila.

Upravičenci se opozarjajo, da dobe bone le na dan, ki je določen za njihovo stroko. Zamudniki se ne bodo mogli upoštevati.

Švedski industrialci v Nemčiji

Zastopniki švedskega steklarstva so odpotovali v Nemčijo, da prouče nemške metode za proizvodnjo stekla. Zaradi pomanjkanja surovin so morale švedske steklarne za eno četrtino omejiti obratovanje. V Nemčiji bi želeli spoznati, kako je Nemčija podobne težave premagala.

Življenjski standard na Slovaškem

Slovaški gospodarski statistični urad je objavil, da je slovaško narodno premoženje l. 1939. znašalo okrog 10,9 milijard slovaških kron, l. 1941. že 12 milijard, naslednje leto pa 16 milijard. V letih 1939. do 1941. se je narodno premoženje povečalo za 58%. Slovaška ima 2,7 milijona prebivalcev in je prišlo l. 1939. na vsakega prebivalca 4047, naslednje leto 4778, l. 1941. pa 6046 slovaških kron.

Trgovinski promet med Hrvaško in Protektoratom se stalno veča ter je dosegel v letu 1941./42. hrvaški uvoz iz Protektorata vrednost 174,7, hrvaški izvoz v Protektorat pa 200,2 milijona mark. V letu 1942. se je promet podvojil, enako v letu 1943. Hrvatska izvažava v Protektorat zlasti tobak, les, železne rude in sadje, iz Protektorata pa uvažava sladkor in razna živila.

Pri hrvaško-nemških trgovinskih pogajanjih se je doseglo popolno soglasje. Navzlic vojnim razmeram se bo ohranil trgovinski promet med oboema državama na doseganji visini.

Nemško-sviciarska klirinška pogodba z dne 9. 8. 1940 je bila na dosedanja podlagi podaljšana do 30. junija 1944. Sklenjen je bil tudi dogovor o nemško-sviciarskem blagovnem prometu in velja novi dogovor do dne 20. junija 1944.

Srbski ministrski svet je odobril načrt javnih del v skupnem znesku 1250 milijonov din. Od tega zneska je namenjeno za državne ceste 620, za druge ceste 300 in za vodna dela 75 milijonov din. Manjši zneski so določeni za elektrifikacijo, za zboljšanje prometnih zvez in za druge namene.

Blagovna izmenjava med Italijo in Švico se je od lanske jeseni popolnoma ustavila. Zaradi tega se niso mogli pokriti italijanski klirinški zaostanki.

Ze lani začeta oblačilna akcija za kmetijske in industrijske delavce na madžarskem se letos živahno nadaljuje. Pod nadzorstvom Deželnega društva tekstilnih industrialcev razdeljuje trgovci delavcem delavske obleke in perilo. Za izvedbo vse akcije je določenih 160 milijonov pengö.

Slovaška je lani proizvedla 262 milijonov kWh električnega toka, za 99 milijonov teč ko pred petimi leti.

Ministrski svet Bolgarske je odredil, da se pobira v donavskih in morskih pristaniščih od vseh transportnih pristojbin še 20odstotni dodatek, ki se porabi za socialno pomoč pristaniškim delavcem in njih rodbinam.

Romunsko finančno ministrstvo je dobilo pooblastilo, da najame kredit 3 milijard lejev za investicije v petrolejski industriji. Romunska narodna banka pa je dovolila nekaterim petrolejskim podjetjem kredit 100 milijonov mark za nabavo potrebnih strojev v Nemčiji.

V Bukarešti se je ustanovila z delniško glavnico 7 milijonov lejev družba »Hexan«, ki bo proizvajala kemije in farmacevtske izdelke.

Za poskusno pridobivanje kavčuka iz soje in za pospeševanje večje gojitve soje je dovolilo turško gospodarsko ministrstvo 250 milijonov turških funtov.

Irski minister za preskrbo je izjavil, da je nujno potrebna srednja premogom, ker zadostujejo prometovne zaloge Irske samo za železnice in plinarne za nekaj dni.

Potrošnja električnega toka je bila omejena v južni Norveški, in sicer na ta način, da je po noči električni tok dve uri odklopljen.

Poslanec USA kongresa Engels je objavil senzacionalna odkritja o neizmernih dobičkih ameriških oborožitvenih podjetij. Po njegovih podatkih je doseglo 46 vodilnih ameriških oborožitvenih podjetij 7740% čistega dobička. Podjetja so torej mogla izvlči iz vojnih naročil 77kratni znesek njih delniških glavnice.

Sovjetsko poslanstvo v Kairi je naročilo borznim mešetarjem, da kupijo za njegov račun delnice Sueškega prekopa. Ze v februarju so sovjeti kupili 3 odstotke prvenstvenih delnic Sueške družbe. Zaradi sovjetskih nakupov se je tečaj delnic močno okrepil. Sovjeti hočejo z nakupom delnic doseči, da dobe svojega zastopnika v upravi družbe.

Izvoz romunskega žita v Belgijo

Po zadnjem dogovoru o izmenjavi blaga med Romunijo in Belgijo bo Romunija izvozila v Belgijo 100.000 ton krušnega žita in 30 tisoč posušenega sočivja. V zameno bo dobila iz Belgije kmetijske stroje ter razne izdelke kemične industrije.

OKVIRJE izdeluje specialist **KLEIN**
Wolfova 4

Ivan Pezdir
špecerija — delikatesa — vinarna
Ljubljana - Gradišče